

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Σε τι διαφέρει η φιλανθρωπία όπως την εννοούσαμε στις αρχές του αιώνα από τον ανθρωπισμό όπως τον αντιλαμβανόμαστε σήμερα το 2001; Είναι ένας προβληματισμός που ουσιαστικά διαφοροποιεί την ανθρωπιστική δράση όπως την έχουμε βιώσει μέχρι σήμερα στους Γιατρούς χωρίς Σύνορα από τη λογική του ‘Συνεισφέρω κινούμενος από οίκτο και ελεημοσύνη’. Η ανθρωπιστική δράση σε κάνει συμμετέχο στην κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων και αλληλέγγυο στο πρόβλημα.

Οι εθελοντικές οργανώσεις, η εθελοντική κοινωνική πρόνοια και ο εθελοντισμός, γενικότερα, αποτελούν απόρροια των σύγχρονων συστημάτων κοινωνικής πολιτικής, αλλά και της ανάγκης της άμεσης εξυπηρέτησης και βοήθειας του ανθρώπου από τον άνθρωπο.

Οι εθελοντικές οργανώσεις προσδιορίζονται από την ύπαρξη οργανωτικής δομής, την προσφορά βοήθειας (ιατρικής, κοινωνικής ή άλλης) και αυτοβοήθειας χωρίς κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Εξειδικευμένα στελέχη ασκούν υπηρεσίες με στόχο τόσο την κοινωνική δράση όσο και την παροχή βοήθειας σε τομείς όπου η κρατική κοινωνική πολιτική αδρανεί ή δεν μπορεί. Αυτές οι προϋποθέσεις προσδίδουν στις εθελοντικές οργανώσεις ένα δημόσιο χαρακτήρα, αλλά δεν ταυτίζονται με κρατικούς φορείς ή Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, και διαφοροποιούνται από την ιδιωτική φιλανθρωπία ή τα ιδρύματα φιλανθρωπίας.

Μερικές βασικές διαφορές των σύγχρονων ανθρωπιστικών οργανώσεων με τα παραδοσιακά σχήματα φιλανθρωπικών παρεμβάσεων και κινήσεων εστιάζονται στα εξής σημεία:

1. Στη διαφάνεια τόσο των αποφάσεων για τη διενέργεια προγραμμάτων όσο και, πολύ περισσότερο, των χρηματοδοτήσεων (θεσμικών και ιδιωτικών).
2. Στις δεσμεύσεις που παίρνουν (ή τουλάχιστον, θα πρέπει να παίρνουν) οι Ανθρωπιστικές οργανώσεις στην ανεξάρτητη δράση.

Οι σύγχρονες τάσεις και οι αρχές της κοινωνικής πολιτικής που επιδιώκουν συνύπαρξη και αλληλοσυμπλήρωση των προγραμμάτων πρόνοιας, ατομική και συλλογική ευθύνη και δράση, είναι επόμενο να δημιουργούν πρόσθετες και επαυξημένες ευθύνες για τις εθελοντικές οργανώσεις. Ιδιαίτερα με την παγκοσμιοποίηση των προβλημάτων, την κατάργηση των συνόρων, την οικουμενική διάσταση των προβλημάτων και αναγκών, την ταχύτητα των αλλαγών και τις τεχνολογικές εξελίξεις που επιβάλλουν την αφύπνιση και ευαισθητοποίηση των οργανώσεων αρωγής, οι Εθελοντικές / ανθρωπιστικές οργανώσεις χρειάζεται πλέον :

- Να πάρουν ενεργό θέση στη μελέτη, ανίχνευση και διερεύνηση των προβλημάτων που απασχολούν τη σύγχρονη κοινωνία, να επισημάνουν τρόπους αντιμετώπισής τους και να επιδιώξουν ανάπτυξη ανάλογης πολιτικής.
- Να οργανωθούν με εξειδικευμένο προσωπικό και τεχνολογικά μέσα.
- Να επιδιώξουν την εμπλοκή των βοηθούμενων στις οργανώσεις και να μεριμνήσουν για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους.
- Να οργανωθούν και να συντονιστούν μεταξύ τους αλλά και με τις κρατικές υπηρεσίες.

- Να ενθαρρύνουν την κοινωνική συμμετοχή των πολιτών όλων των ηλικιών με εθελοντική προσφορά και εργασία σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα δράσης . Συστηματική δηλαδή και μεθοδευμένη διάδοση και ανάπτυξη του εθελοντισμού.
- Να εφευρίσκουν πρωτοποριακές μεθόδους, ώστε να ενημερώνουν όχι μόνο τους ενήλικους και τους νέους. Γιατί με τη δραστηριοποίηση και την εμπλοκή των νέων στον εθελοντισμό καλλιεργείται η κοινωνική αλληλεγγύη και αλληλοβοήθεια, αλλά και υιοθετούνται υγιέστερες στάσεις προς τη ζωή και τις διάφορες φάσεις της.

Η αποτελεσματικότητα δεν είναι βέβαια ποτέ εξασφαλισμένη εκ των προτέρων. Αποτελεί όμως υποχρεωτική πρόθεση, η οποία πρέπει να εμφανίζεται στον προγραμματισμό κάθε αποστολής. Το στοιχείο αυτό διαφοροποιεί την πρακτική πολλών μη κυβερνητικών οργανώσεων σύμφωνα με την οποία «οι ανάγκες είναι τόσο μεγάλες που ό,τι και να κάνεις καλό είναι» καθώς και με το συμπληρωματικό «ό,τι και να κάνεις τίποτα δεν αλλάζει».

Οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να στηρίζονται –οικονομικά –κυρίως σε ιδιωτικούς πόρους (συνδρομητές, εταιρείες ή ιδιώτες στη χώρα δράσης) οι οποίοι άλλωστε παρέχουν και τη δυνατότητα άμεσης παρέμβασης σε επείγοντα. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής εξάρτησης και κατ'επέκταση διαφυλάσσεται η ανεξαρτησία από κάθε μορφή πολιτικής οικονομικής θρησκευτικής ή άλλου είδους εξουσίας.

Τέλος , να τονίσουμε πως πέρα από αυτές τις διαφοροποιήσεις των ανθρωπιστικών οργανώσεων βασική προϋπόθεση είναι η διασφάλιση του εθελοντικού χαρακτήρα στη δομή και τη δράση τους, ώστε να διατηρείται ζωντανή η σχέση τους με την κοινωνία και να προάγονται η συνεργασία και η αλληλεγγύη με βάση ανθρωπιστικά κριτήρια . Σε μια τέτοια περίπτωση, θα μπορούσαν να αναπτυχθούν σχέσεις αμοιβαιότητας μεταξύ των οργανώσεων και της κοινωνίας από την οποία πηγάζουν με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των ευγενέστερων και υγιών στοιχείων της.

Θανάσης Παπαμίχος, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, ΑΦΙΕΡΩΜΑ, 17/1/2001 (διασκευασμένο)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A . Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 90-110 λέξεις. 25

B1. Κύρια πρόθεση του συντάκτη του κειμένου είναι να διαφωτίσει ή να πείσει το κοινό στο οποίο απευθύνεται; Τεκμηριώστε την απάντησή σας. 5

B2. Ποιο σκοπό εξυπηρετεί η χρήση β ενικού προσώπου στην 1^η και 7^η παράγραφο. 5

B3. Η εθελοντική δράση αποβλέπει στην παροχή βοήθειας σε τομείς όπου η κρατική κοινωνική πολιτική αδρανεί ή δεν μπορεί. Να αναπτύξετε με παραδείγματα αυτήν την άποψη σε μια παράγραφο 8-10 γραμμών. 15

B4. Να γράψετε από ένα **συνώνυμο** και ένα **αντώνυμο** για τις παρακάτω λέξεις :

Απόρροια , κερδοσκοπικό, οικουμενική, αμοιβαιότητα. 10

Γ. Να εκφράσετε τις απόψεις σας για τον εθελοντισμό σε μορφή ομιλίας σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα εθελοντισμού αναφορικά με τις προϋποθέσεις συμμετοχής των ανθρώπων και ειδικότερα των νέων και τις ατομικές και συλλογικές αξίες που καλλιεργεί .40